

Miljö och klimat kräver detta av politiken

Politiken är inte i närheten av vad som krävs och mycket går i fel riktning.

Politiker och massmedia talar om elbilar och elektrifiering, och tekniska lösningar. Underförstått att det sedan bara är att leva som vanligt. De tycks alla ha missat några mycket väsentliga och grundläggande fakta.

1. Det är mycket mer **bråttom** än de tidsramar politiken satt upp. Om de fossila utsläppen fortsätter som nu måste utsläppen totalt upphöra år 2027 för att vi ska ha 2/3 sannolikhet att klara 1,5-gradersmålet. Om utsläppen skulle minska linjärt från 2018 måste de vara noll år 2036. (Källa DN 2020-12-06, sidan 15, diagram med rubriken "Så snabbt måste de globala utsläppen nollas", där källan uppges vara: Zeke Hausfather baserat på IPCC SR15, diagram 2,2.). Dessutom måste de rika länderna gå före för att de fattiga länderna ska ha en chans att bygga upp skola, vård, anordningar för el och rent vatten. Därför bedömer vi att drastiska utsläppsminskningar måste starta omgående och Sverige måste ha ställt om, och upphöra med dessa utsläpp senast till år 2030.
2. Om alla i världen skulle leva som svenskar i genomsnitt skulle det krävas cirka **4 jordklot**. Det är fullständigt ohållbart. Sverige är tyvärr inget föredöme utan en av de stora klimatbovarna i världen, men skulle kunna bli ett föredöme med en helt annan politik. Vi får inte bara titta på de utsläpp som sker i Sverige utan även de utsläpp, som krävs för tillverkning och import av konsumtionsvaror och även vårt bidrag till utrikes flyg och båttransporter.
3. Vi måste sluta tro på myten om frihandel som världens frälsning. Dagens frihandel gynnar i första hand storföretagens vinstintressen. Vi behöver bli i princip **självförsörjande** på livsmedel och en hel del annat. Därför är det helt orimligt att bygga mycket på god åkerjord, som ofta sker idag. Vi har inget emot import av kaffe, apelsiner, bananer och en del annat under förutsättning att folken i exporterande länder får behålla tillräckligt med mat och att de får så bra betalt att de kan köpa det som de har behov av. Vi har inget emot handel i sig, men det ska vara **solidarisk handel**, som gynnar folken i alla länder. Totalt blir det betydligt mindre handel.

4. Vi behöver matsuveränitet, att alla folk har kontroll över sin livsmedelsförsörjning. **Jordbruket måste ställas om** så det inordnas i ett ekologiskt kretslopp utan konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Samhällets hantering av förnybart organiskt material i avfall och avlopp måste ställas om. Det är fortfarande mindre än 2 % av de växtnäringsämnen, som städerna tar emot från odlingar, som går tillbaka till odlade marker och 98 % av dessa växtnäringsämnen påverkar miljö, hälsa och klimat negativt. Satsningar på lokala hållbara system bidrar till att fasa ut importerade konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Samtidigt som dessa system medför en radikal minskning av förorenande utsläpp till luft- och vatten, minskade transporter, ökat lokalt utnyttjande av bioenergi för produktion av biogas, som omvandlas till el och värme, samt att många får jobb i en hygienisk miljö i stället för att arbeta i dagens ohygieniska anläggningar för avfall och avlopp. Det måste ordnas så det blir ekonomiskt rimligt både för konsumenter, bönder och andra odlare. Spekulation i markköp måste upphöra genom att återgå till bo- och brukarplikt för ägande av åkermark, som gällde före riksdagens beslut om kapitalliberaliseringsdirektivet 1992. (Det beslutet innebar att i princip vem som helst kunde köpa upp jordbruksmark utan tanke på att bedriva jordbruk utan till exempel för att bygga helt annat eller för att dyrt sälja vidare, det vill säga spekulation. Detta gjorde det nästan omöjligt för småbönder att starta jordbruk.) Förbud import av mat, som framställts på sätt som är förbjudet i Sverige. Köttkonsumtionen behöver minska och det kött som konsumeras ska i huvudsak komma från naturbete.

5. **Skogsbruket** ställs om till kontinuitetsskogsbruk, utan stora kalhyggen. Gammelskog och fjällnära skog skyddas. Gå ifrån trädplantager och återskapa skog. Därmed kan kolinlagring i marken öka och den biologiska mångfalden bevaras. Husbyggen kan i stor

utsträckning ske med trä eller i trädfattiga områden med annat naturmaterial.

6. **Transportbehovet** måste minska både genom mer närproduktion och mer närservice, både i stadsdelar och småorter på landsbygden, och mer digitala möten. Arbetsresor bör minskas genom att främja arbete hemifrån eller från datastugor närmare bostaden och i övrigt underlätta för människor att få möjlighet att arbeta närmare där man bor. Information om en förändrad livsstil för att bland annat få fler att semestra på närmare håll. De transporter som behövs ska i huvudsak övergå från bil, lastbil och flyg till gång, cykel, tåg och annan miljövänlig kollektivtrafik. Naturresurserna räcker inte till massbilism. Det behövs både begränsningar för det miljöskadliga, till exempel stopp för stora vägbyggen, byggande av stora centrala parkeringsanläggningar, byggande eller utbyggnad av externa köpcentrum och flygplatser, och förbättringar av det miljövänliga. Järnvägsunderhållet och tågtrafiken behöver återförstatligas med tillräckligt med yrkesskicklig personal. Vid utbyggnad av nya järnvägssträckor bör stationer byggas centralt, järnvägar kunna följa naturen och undvika byggande av energislukande tunnlar. Det ska finnas möjlighet att ta med cyklar, barnvagnar, rullstolar, stora ryggsäckar och annat skrymmande bagage på alla tåg och på annan kollektivtrafik. Hela Sverige ska leva med naturbruk, vidareförädling, samhällsservice och kollektivtrafik på landsbygden.

7. Både **energianvändning** och elanvändning ska minska både genom energisnålt levnadssätt och energisnål teknik. Genom det vi påpekat ovan, speciellt om transporter och om omställning till hållbara system för avfall och avlopp, behövs inte alls den mängd elbatterier och därmed inte alls den mängd el som politiker, massmedier och företagare pratar om idag. Därmed behöver vi inte heller den enorma mängd metaller, utan den miljöfarliga **gruvdriften avvecklas** och

ersätts av återvinning. Vi är positiva till sol och vind, men det behövs inte den enorma mängd vindkraftverk, som många pratar om. Solceller eller solfångare behövs på de flesta tak i lämpligt läge och inte på åkermark. Kärnkraft, som är både livsfarlig, dyr, driftsosäker och har nära samband med kärnvapen, behöver avvecklas. Rimlig elförbrukning måste vara billig och energislöseri dyrt, och för att införa ett sådant prissystem, måste vi gå ifrån att marknadskrafterna får styra priset.

8. Det måste bli en **rättvis klimatomställning**, så det fungerar även för dem med ont om pengar. Det miljövänliga måste göras billigare än det miljöskadliga, i den mån det miljöskadliga inte blir förbjudet. När höga miljöskatter, till exempel bensinskatter, används, måste staten se till att kompensera lågavlönade speciellt i glesbygd utan god kollektivtrafik. Man kan också införa ransonering av bensin och annat, som måste fasa ut. Det behövs en lika omfattande statlig informationskampanj, som inför högertrafikomläggningen 1967, men nu för att informera om varför en rättvis klimatomställning är nödvändig och hur man klarar alla möjliga praktiska vardagsproblem på ett miljövänligt och klimatsmart sätt och så att det fungerar ekonomiskt även för dem med ont om pengar.

9. För att vardagen ska fungera för alla, krävs också en god **välfärdspolitik**, med tillräckligt med personal och väl utbildad personal inom skola, förskola, vård, äldreomsorg, färdtjänst, fritidsverksamhet, socialtjänst och liknande. Människor som blir arbetslösa eller sjuka måste få den hjälp de behöver och inte fräntas sin försörjning. Genom detta och de åtgärder vi tidigare föreslagit, kan alla få meningsfullt arbete men även minskad arbetstid. Genom sådana förebyggande åtgärder minskar brottsligheten, men de som ändå råkar ut för brott måste få allt stöd de behöver.

10. Allt detta kräver genomgripande förändringar i det **ekonomiska systemet**. Marknadskrafterna kan inte tillåtas styra. Ständig ekonomisk tillväxt är omöjlig på en begränsad planet, vilket inte hindrar att BNP kan öka en tid om vi snabbt genomför en rättvis klimatomställning för att sedan minska, trots att vi får det bättre, när vi har ett mindre antal men hållbara produkter utan inbyggt slitage. BNP är ett mått, som många tror mäter välfärden, men som har mycket stora brister. BNP mäter bara det som värderas i pengar, inte hälsa och sociala värden. Det är till och med så att trafikolyckor och kemikalieförgiftning ökar BNP. Staten måste återta kontrollen av penningkapandet och penningtransaktioner över gränser. Privata banker ska inte längre få skapa pengar ur tomma intet. Spekulation ska stoppas. Företag och hushåll är penninganvändare och staten är penningutgivare. Vi måste förstå denna skillnad när vi hör politikerna felaktigt prata om att staten måste "spara i ladorna". Pengarna kan och bör tillverkas för att gynna allmänheten och till den stora omställning av samhället som nu måste genomföras, istället för att som nu till att framförallt användas för att stötta den finansiella sektorn. Produktion ska styras av människors behov och naturens begränsningar istället för efter lönsamhet, vinstintresse, profit, förräntning av investerat kapital eller vad man vill kalla det. Samhället måste bli betydligt mer jämlikt i ekonomiskt hänseende. Enligt forskningen blir ett jämlikt samhälle bättre även för de rika.

11. Sverige måste sluta att skapa falska fiendebilder, sluta med den enorma militära upprustningen, sluta med samarbete med den så kallade försvarsalliansen Nato utan istället verka för **fred med fredliga medel**. Vi måste ta avstånd från Rysslands krig mot Ukraina. Sverige har hycklat och inte tagit avstånd från USA:s och andra västmakters krig t.ex. mot Serbien 1999, Afghanistan 2001, Irak 2003 och Libyen 2011. Sverige har inte heller kritiserat statskupper och andra illegala regimskiften som stötts av västmakter t.ex. Honduras 2009, Ukraina 2014, Bolivia 2019, utan ibland till och med stött dem. Det är viktigt att kritisera krig, statskupper och förtryck vem som än bedriver det. Nato

har utvecklats till en allians, som för anfallskrig runt om i världen, där det passar deras intressen. Turkiets krav, att utlämna oskyldiga kurder och få vapen till anfall på dem som lyckades bekämpa IS, är oacceptabla. Dra tillbaka ansökan om medlemskap i Nato. Sluta med stora militärövningar som förbrukar massor av fossila bränslen och förgiftar dricksvatten. Sverige bör återgå till aktiv diplomati för förtroendeskapande kontakter, minskning av militära rustningar, ratificera FN:s kärnvapenförbud. Sluta exportera vapen och arbeta istället för förhandlingar och medling för att få slut på krig. Stärk den civila beredskapen och förbered för verkliga hot såsom klimathot, bränder, pandemier med mera.

12. Verka aktivt inom FN och på andra sätt för en **rättvis världsordning**, där storföretagens plundring av fattiga i världen stoppas. Säg upp orättvisa handelsavtal, till exempel sådana som ger storföretag rätt att stämna stater, om stater i demokratisk ordning inför skärpta miljökrav, skärpta arbetsmiljökrav eller skärpta krav mot barnarbete.

Driv aktivt en sådan linje som vi här beskrivit i kommande klimatkonferenser. Genom en sådan politik, som vi här kortfattat skissat, skulle Sverige kunna bli ett föredöme. Om ett väl utvecklat industriland som vi i Sverige genomför en rättvis klimatomställning för vår egen skull, skulle vi kunna bli ett föredöme för andra länder.

Några lästips, intressant litteratur:

Ann Pettifor "Så räddar vi klimatet. Argument för en Green New Deal" 2020.

Erik Sandberg "Jakten på den försvunna skatten" med underrubriken "Så blev Sverige ett skatteparadis för de rika" 2017

Mikael Nyberg "Det stora tågrånet" 2011

Fortsättning på "Några lästips, intressant litteratur:

Björn Forsberg "Fartrusiga. Om en gränslöst massmobil tid och vår fossilfria morgondag" 2020

Lars Henriksson "Slutkört" 2011

Kate Pickett och Richard Wilkinson "Jämlikhetsanden"

Stig Broqvist "Ändra systemet – inte klimatet, men hur?", se länken:

https://www.mjvhbg.se/PDF/220405_%C3%84ndra_systemet_inte_klimatet_version_2.pdf

Det krävs en stark folkrörelse för att sätta press på politikerna att ta miljö och klimat på allvar.

Många säger att det inte hjälper vad vi gör, de däruppe gör som de vill ändå. Visst har vi mäktiga ekonomiska, politiska och massmediala krafter emot oss, men kom ihåg: Landborgsgaraget stoppades. Försäljningen av Öresundskraft stoppades. Preems utbyggnadsplaner i Lysekil stoppades. Nu gäller det att lägga om kurs för att rädda miljö och klimat, ändra systemet. En annan värld, en människovärdig värld på naturens villkor är möjlig.

Om du instämmer i det vi skrivit, kom med, vi behöver bli många fler.

Bli medlem i Jordens Vänner genom telefon 031-121808 eller hemsidan: www.jordensvanner.se

Bli aktiv i eller få mer information om:

Jordens Vänner Helsingborg

Hemsida: www.mjvhbg.se

Genom:

Stig Broqvist, 042-282739, stig.broqvist@telia.com

Sven Broqvist. 042-138329, sven.broqvist@mjv.se